

de Schouw

PVGE

November 2022 - jaargang 41 - nummer 6.

Tweemaandelijks verenigingsblad voor de leden van de PVGE.

Met ruim 9000 leden is de PVGE een van de grootste seniorenverenigingen in Zuidoost-Brabant.

Voor iedereen van 50-plus

Gaat de Schouw verdwijnen? Pagina's 3 en 5

Aanleveren kopij

Nummer 1, januari 2023, verschijnt op 10 januari
Kopij daarvoor uiterlijk 29 november 2022 inleveren.

Kopij bij voorkeur als e-mail met bijlagen:
Tekst in Word en afbeeldingen als aparte bestanden in jpg 300 dpi.

Wat vindt u in deze Schouw:

Pagina	Artikel
3	Voorwoord voorzitter PVGE
4	Kalenderscoop en info PVGE
5	Gaaf de Schouw verdwijnen?
6	Ledenvoordeel
7	Op weg naar een nieuw pensioenstelsel
8-9	Eén van ons – Jolien Wiertz
10	Nieuwe Pensioenwet opnieuw uitgesteld
11	Pensioenen crowdfunding
12-16	Evenementen
17	Reizen
18-19	Clubs PVGE
20	Wie betaalt de reparatie van mijn hulpmiddel?
21	Dingen die u niet moet doen bij iemand met dementie
22	Eindhoven zoals het vroeger was... (5)
24	Puzzel 36: Kerstgebeuren

Help mee: de PVGE zoekt nieuwe leden

Wat zijn de voordelen voor leden?

- U kunt in uw directe omgeving deelnemen aan allerlei speciaal voor u georganiseerde activiteiten.
- Binnen de PVGE zijn er 175 clubs waaraan u kunt deelnemen.
- U kunt deelnemen aan uitstapjes maar ook aan meerdagse reizen.
- U kunt gemakkelijk in contact komen met leeftijdgenoten.
- U kunt kortingen krijgen bij veel bedrijven en winkeliers in de regio; zie ledenvoordeel op www.pvge.nl
- U kunt deelnemen aan de collectieve zorgverzekering van Aon.
- U kunt Philipsproducten kopen in Myshop Eindhoven tegen personeelsprijs.
- U krijgt hulp bij gesprekken over Wmo zaken, invullen van belastingformulieren, uw thuisadministratie.
- Samen zorgen we ervoor dat de PVGE invloed heeft op lokaal en landelijk niveau om uw belangen te behartigen.

Lidmaatschap, contributie: € 21,00 p.p./p.j.

de PVGE

aangesloten bij www.federatie.nl en
www.koepelgepensioneerden.nl

PVGE-Secretariaat,
Primulalaan 46, 5582 GL Waalre
e-mail: pvge@hetnet.nl
telefoon: 040 212 7504

- Lid worden? Opgeven via www.pvge.nl, of via bovenstaand adres.
- Opzeggen lidmaatschap: altijd schriftelijk of per email vóór 1 december naar bovenstaand adres.
- De Schouw niet ontvangen? Bel of mail naar bovenstaand adres.

Heeft u een nieuw emailadres, bent u verhuisd of is uw partner overleden?
Geef het door aan uw eigen lokale PVGE vereniging.

Aalst-Waalre en Valkenswaard
☎ 040 221 4527
www.pvge.nl/aalst-waalre/secretariaat@pvge-awv.nl

Best
☎ 0499 391 623
www.pvge.nl/best/info@pvge-best.nl

Eindhoven
☎ 040 242 3044
www.pvge.nl/eindhoven/secretaris@pvge-eindhoven.nl

Geldrop-Mierlo en Heeze-Leende
☎ 040 285 3758
www.pvge.nl/geldrop/secretaris@pvge-geldrop.nl

Helmond
☎ 0493 692 948
www.pvge.nl/helmond/pvgesecretariaathelmond@gmail.com

Nuenen
☎ 040 283 1037
www.pvge.nl/nuenen/secretaris@pvge-nuenen.nl

Son en Breugel
☎ 0499 471 042
www.pvge.nl/sonenbreugel/secretaris@pvge-sonenbreugel.nl

Veldhoven
☎ 040 253 5618
www.pvge.nl/veldhoven/secretaris@pvge-veldhoven.nl

Informatieblad met contactadressen van alle clubs en activiteiten van alle lokale PVGE verenigingen vindt u op www.pvge.nl. Onderaan elke pagina vindt u een donkergroene balk met diverse links. Klik hier op Informatieblad (onder Publicaties).

de Schouw

Tweemaandelijks uitgave van de PVGE, voor iedereen van 50-plus.
e-mail: deschouw@pvge.nl

Hoofdredacteur/ Eindredacteur
Vacature

Redacteurs
Jan Peerlings, ☎ 0499 872 796
jtpeerlings@kpnmail.nl
Henk Verkerk, ☎ 06 19 87 00 41
hpverkerk@hotmail.com
Janny Vrijhof, ☎ 040 262 4087
jannyvrijhof@hetnet.nl

Opmaak
Antony Heywood
antony@heywood.nl

Website
Henk te Slighte, ☎ 040 245 7669
ghteslighte@on.nl

Advertenties
Henk Verkerk, ☎ 06 19 87 00 41
hpverkerk@hotmail.com

Foto omslag: Berry van Mulligen

Druk: Drukkerij Best, Best

Tijden veranderen

De Schouw was jarenlang het enige verenigingsblad voor alle PVGE leden. In de afgelopen jaren zijn er door de besturen van de acht zelfstandige lokale lid-verenigingen terecht op verschillende manieren allerlei zaken ontplooid op het terrein van communicatie met hun leden. Daarvoor werden bij nagenoeg alle lokale verenigingen onder andere verenigingsbladen in het leven geroepen, zagen websites, elektronische nieuwsbrieven en nieuwsflitsen het licht. Ook verschenen er artikelen over het “wel en wee” van de lokale PVGE verenigingen in de lokale weekbladen. Dat alles was ook gericht op het onderhouden van een goede band van de besturen met de leden en de onderlinge band tussen de leden.

Met deze ontwikkelingen in het achterhoofd heeft het Verenigingsbestuur van de Koepel de afgelopen jaren tijdens het opstellen van het beleidsplan en de begroting regelmatig gekeken naar de rol van de Schouw in de informatievoorziening naar de leden van de afzonderlijke lokale verenigingen met elk hun breed scala van eigen activiteiten en communicatie daarover. Tevens is daarbij gekeken naar de kosten van de Schouw; die bedragen inmiddels ruim 20% van de totale contributie van alle leden en de prognose is “stijgend”. De hoogte van de kosten van de Schouw gaat het Verenigingsbestuur te ver mede gezien de veelheid van lokale communicatie activiteiten die ook moeten worden betaald uit de totale contributie. Bovendien is een verhoging van de contributie om de stijging van de kosten van de Schouw te compenseren niet bespreekbaar. Dat betekent dat de Schouw in de huidige vorm zal gaan verdwijnen.

Daarom heeft het Verenigingsbestuur een werkgroep ingesteld om hen te adviseren over de communicatie op totaal PVGE niveau waarbij er een goede mix moet komen van de eerder geschetste lokale informatievoorziening en de informatievoorziening vanuit de Koepel. Hierbij spelen thema's zoals aanvullend op de lokale informatievoorziening, actualiteit, lezenswaardig en kosten een belangrijke rol. Het is de bedoeling dat de eerste resultaten van de werkgroep in november 2022 in het Verenigingsbestuur aan de orde komen.

Ik heb het gevoel dat we aan een uitdagend traject zijn begonnen en u wordt vanzelfsprekend geïnformeerd over het vervolg.

Mari Vervaart
marivervaart@gmail.com

Openingstijden secretariaat van de PVGE

Het secretariaat van de PVGE is momenteel alleen bereikbaar op woensdag en donderdag van 09.30 – 13.30 uur. Op andere werkdagen kunt u een terugbelverzoek inspreken (☎ 040 212 7504). U wordt dan zo spoedig mogelijk teruggebeld.

Aanmelding – zie website:

Aalst-Waalre en Valkenswaard

www.pvge.nl/aalst-waalre/

09 december Dagtocht naar De Orchideeënhoeve
15 december Kamerconcert in De Hofnar

Best

www.pvge.nl/best/

10 november Themabijeenkomst 'Houd uw hart gezond'
12 november Trefpunt Reizen
17 november Op Restaurant – De verwennerij, Oirschot
17 november PVGE Best Informatiemiddag
01 december Themabijeenkomst 'Patienten rechten'
17 december Kerst Proms – Legerplaats Oirschot

Eindhoven

www.pvge.nl/eindhoven/

05 november Op Restaurant – Novité Son
21 november Lezing 'Vrouwen op de Russische troon in de 18de eeuw' door L. Smirnova
14 december Op Restaurant – De Watermolen van Opwetten
19 december Lezing 'Kerstmuziek' door Clemens Lasance
23 januari Lezing 'Klassieke muziek en Diereninspiratie?' door Eric Kolen

Geldrop-Mierlo en Heeze-Leende

www.pvge.nl/geldrop/

14 december Lezing 'Kerstmis in Brabant en daarbuiten' door Eric Kolen

Helmond

www.pvge.nl/helmond/

Nuenen

www.pvge.nl/nuenen/

25 november PVGE Nuenen Informatiemiddag over activiteiten 2023
16 december Dagtocht naar Paleis Het Loo

Son en Breugel

www.pvge.nl/sonenbreugel/

09 november Lezing 'De ontwikkeling van China in de 21ste eeuw' door Frans de Bruin
07 december Dagtocht naar de kerstmarkt in Aken

Veldhoven

www.pvge.nl/veldhoven/

11 november Lezing over Bijen, Honing en Nectar door Leo Hendriks
15 december Op Restaurant – De Wok

Mededelingen Koepelbestuur

De Verenigingsraad komt bij elkaar op dinsdag 6 december. Besproken zullen worden o.a. het Beleidsplan en de Meerjarenbegroting.

De contributie voor 2023 bedraagt € 21,00 per persoon. De contributie wordt, als u een machtiging daartoe heeft afgegeven, tussen 15 december en 15 januari van de door u opgegeven rekening afgeschreven. Om administratieve redenen kan het voorkomen dat bij partners niet op dezelfde dag wordt geïncasseerd. Als u ons niet gemachtigd heeft, ontvangt u begin december een nota. Hiervoor wordt € 1,80 in rekening gebracht. Van leden met een Philipspensioen wordt de contributie ook in 2023 in 12 termijnen ingehouden op het pensioen. In de loop van maart 2023 ontvangt u een nieuwe ledenkaart.

Opzegging van het lidmaatschap moet volgens de statuten schriftelijk (per brief of e-mail) geschieden en ontvangen zijn vóór 1 december 2022 op het adres van het secretariaat of ledenadministratie van uw lokale vereniging (contactadressen op pagina 2 van deze Schouw). U kunt uw opzegging ook sturen naar het adres van de PVGE Koepel, Primulalaan 46, 5582 GL Waalre of pvge@hetnet.nl. Als u geen oud-Philipsmedewerker bent, vervallen – tegelijk met de opzegging – de mogelijkheid om deel te nemen aan onze collectieve ziektekostenverzekering Aon (voorheen IAK) en uw kooprecht bij Myshop.

Aanmelding nieuw lid:

Naam ..... Geboortedatum .....
Straat en huisnummer ..... Postcode/plaats .....
Email ..... Telefoon .....

Wil lid worden van de PVGE en verzoekt hiermee om toezending van een aanmeldingsformulier.

Dit formulier opsturen naar Secretariaat PVGE, Primulalaan 46, 5582 GL Waalre, of ☎ 040 212 7504.

Of zelf meteen aanmelden via: <https://www.pvge.nl/aanmelden/>

Gaat de Schouw verdwijnen?

In het voorwoord wordt door Mari Vervaart ingegaan op de plannen om met de Schouw te stoppen. Een van de redenen is de hoge kosten van drukken en rondsturen. Ook is, na het invoeren van aparte lokale verenigingen de aandacht vooral gericht op eigen activiteiten en krijgt (financiële) ondersteuning van eigen activiteiten in lokale nieuwsbrieven de voorkeur. De Schouw is nu een platform voor het geven van informeren over lokale activiteiten aan alle andere leden, denk hierbij bv. aan lezingen, reizen en op restaurant. Daarnaast houden we leden op de hoogte van maatschappelijke ontwikkelingen, denk daarbij bv. aan pensioenen.

Het eerste, geen info over activiteiten van de andere lid-verenigingen, kan deels gecompenseerd worden door in ieder lokaal blad de Kalenderscoop op te nemen zoals die nu in de Schouw staat. Een nadeel blijft dat je dan zelf op websites moet gaan zoeken en je aanmelden. Vooral voor leden onder ons die niet zo thuis zijn in de digitale wereld wordt dit een handicap en moeten dan hulp gaan vragen bv. bij hun kinderen. We weten het al: dit zal niet altijd werken en is een verarming die we dan moeten accepteren.

Het tweede, info over landelijke maatschappelijke ontwikkelingen, zou opgenomen kunnen worden op de website van de Koepel of met doorverwijzingen naar landelijke senioren sites. Onze mening is dat dit ook niet echt gaat werken en tevens blijft de vraag, wie gaat dit bijhouden?

Stoppen met de Schouw betekent naar onze mening een degradatie van de PVGE als seniorenvereniging.

Is er dan geen andere oplossing?

De PVGE is aangesloten bij de FPVG (Federatie van Philips Verenigingen voor Gepensioneerden) en het lidmaatschap is niet gratis. De FPVG zet zich in voor de belangen van Philips gepensioneerden en zorgt voor collectieve zorgverzekeringen waarbij premiekortingen mogelijk zijn. Deze kortingen zijn echter al drastisch beperkt door regeringsbeleid en komt met ingang van 2023 helemaal te vervallen. De korting voor aanvullende verzekeringen blijven behouden.

De huidige situatie is dat alle lokale verenigingen op de eerste plaats willen zorgen (financieren) voor leuke vrije tijds bestedingen en lokale belangenbehartiging (denk aan Wmo). In dit licht bezien vragen we ons af, of het niet goed is om het stoppen met de Schouw te heroverwegen.

Mocht u willen reageren:

ons mailadres:

deschouw@pvge.nl

Verdwijnen van de Schouw raakt Eindhoven het meest

Bestemd voor leden van PVGE-Eindhoven

In het voorwoord van Mari Vervaart heeft u kunnen lezen dat er serieus nagedacht wordt over het stoppen met de Schouw. Voor iedereen is dit niet leuk maar de consequenties voor Eindhoven zijn extra zwaar.

Alle lid-verenigingen – behalve Eindhoven – kennen een gedrukte en een digitale versie van het eigen nieuwsblad, leden kunnen hieruit kiezen. Mocht er iets belangrijks te melden zijn vanuit de Koepel of anderszins dan zijn die leden allemaal toch bereikbaar.

In Eindhoven is er alleen de digitale versie van EA!. Als uw e-mailadres bekend is krijgt u die zes keer per jaar in uw mailbox, aan het begin van de even maanden worden die verzonden. Mocht u die niet ontvangen, dan kunt u alsnog uw e-mailadres doorgeven (ledenadministratie@pvge-eindhoven.nl) met vermelding van uw lidnummer. U kunt natuurlijk ook geregeld op de website van PVGE-Eindhoven kijken.

Leden zonder internet of onvoldoende ervaring met digitale hulpmiddelen krijgen, als de Schouw verdwijnt, geen informatie meer. Dit kan opgelost worden door het aanmaken van een papieren versie. Dit is niet goedkoop en om de kosten te drukken zou het mooi zijn om vrijwilligers te hebben die wijkgericht de bezorging op zich nemen.

Zegt u, ik sta daar voor open maar wil er meer over weten.

Neem dan contact op met Sjoerd Sjoerdsma:

sjoerd@sjoerdsma.net of ☎ 06 2280 2368.

Ledenvoordeel

Advies, Hulpmiddelen & Zorg

Hermus Notaris

- Wilhelminalaan 1 a/b, Son en Breugel
10% korting op tarieven.

Notarispraktijk den Beer Poortugael

- Tramstraat 35A, Eindhoven
10 % korting op de tarieven.

Joop Mikkers Ogen en Oren

- Corridor 39, Valkenswaard
10% korting bij aankoop van een bril.
10% korting op het Pluspakket.

Optiek Verhoeven

- Kapelstraat Zuid 6, Veldhoven
  - Pleintjes 72-74, Veldhoven
  - Kastelenplein 80, Eindhoven
  - Markt 21, Eindhoven
  - Parkstraat 24, Nuenen
  - Raadhuisplein 5a, Son
  - Nieuwstraat 28a, Eersel
- 10% korting uitsluitend op brillen. Korting geldt niet in combinatie met speciale acties.

Pieterneel Lingerie en Mammacare-specialist Deurne

- Stationsstraat 60, Deurne
- 10% korting op gehele assortiment. Op Mammacare-producten die 100% worden vergoed door de zorgverzekeraar wordt geen korting verleend.

Pieterneel Lingerie en Mammacare-specialist Eindhoven

- Leenderweg 298c, Eindhoven
- 10% korting op gehele assortiment. Op Mammacare-producten die 100% worden vergoed door de zorgverzekeraar wordt geen korting verleend.

Van Bommel Optiek

- uw opticiens aan huis
- Voor afspraken: ☎ 06 3175 0599
- 15% korting op een complete bril

Van Schijndel Hoortechneek

- 17 Septemberplein 1B, Son
  - Molenstraat 5, Geldrop
- Bij aanschaf van hoortoestellen 10 pakjes batterijen cadeau op vertoon van de ledenpas op factuurdatum.

Verhoeven Hoorcomfort

- Markt 49, Bladel
  - Gebint 1, Eersel
  - Parkstraat 24, Nuenen
  - Kapelstraat Zuid 6, Veldhoven
- 10% korting op de aanschaf van het Pluspakket.

Zorgcomfort de Kempen

- Torenstraat 10-12, Valkenswaard
- 5% korting op gehele assortiment. Deze korting geldt niet voor aankopen via de website.

Zorgdiscounter de Kempen

- Eindhoveneweg 56, Waalre
- Zorgdiscounter de Kempen (☎ 040 368 8275) levert producten voor communicatie, lopen en verplaatsen, slapen, toilet en badkamer en verzorging voor ouderen. Op vertoon van een geldige ledenpas krijgen PVGE-leden een korting van 5% op nieuwe artikelen en van 10% op gebruikte zorgartikelen bij aankopen in onze winkel in Waalre.

- Alleen met een geldige PVGE-ledenpas
- Korting alleen op moment van aankoop, niet achteraf
- In principe niet bij acties of andere kortingen

Zie: www.pvge.nl/ledenvoordeel/ voor

de laatste informatie over ledenvoordeel.

Op deze website vindt u ook adressen voor 75+ rijbewijskeuring tegen gereduceerd tarief voor PVGE-leden.

Sport en Fitness

RELAXmassages Best

- Salderes, 5682 EJ Best
- 10% korting op een behandeling in massagepraktijk van Yvonne Hobbelen-Amels. De praktijk bevindt zich in de woonwijk Salderes vlakbij het Centrum en 5 minuten lopen van N.S. Station.

Auto en Fiets

Autoverhuur Hertz

- High Tech Campus, P1, Gebouw HTL
- Gemiddeld 30% korting; deze kan alleen bij telefonische reservering of aan de balie verkregen worden. De auto kan uitsluitend bij deze vestiging worden opgehaald.

De Garage

- Molenpad 9, Boxtel, ☎ 0411 61 53 33
- APK-keuringen, onderhoud, reparaties en banden voor alle merken. PVGE-leden ontvangen 10% korting op de totale factuur, behalve op actieproducten. 12 maanden garantie op alle reparaties en 12 maanden op de gebruikte onderdelen.

John Vermeulen Fietsplezier

- Laan der vier Heemskinderen 2, Geldrop
  - Elkerlyclaan 93, Eindhoven
- 11% korting (op adviesprijs) op gehele assortiment. Bij reparaties wordt de korting alleen op de te gebruiken onderdelen verleend. Bij inruil geldt de korting niet; wel loont het de moeite om aan te geven dat u lid bent van de PVGE, aangezien leden een hogere inruilprijs ontvangen.

Rijwielcentrale

- Kruisstraat 98, Eindhoven
- 10% korting (op adviesprijs) op totale assortiment. Op fietsen van het merk Flyer wordt 5% korting verleend. Bij reparaties wordt korting alleen op de te gebruiken onderdelen berekend. Ook bij inruil zal korting op de nieuwprijs worden verleend.

Wasser Automaterialen

- Binnendongenstraat 1, Helmond
  - De Huufkes 33c, Nuenen
  - Marshallweg 3, Veghel
- Korting varieert per product, maar bedraagt altijd minimaal 10%.

Persoonlijk, zorgzaam,
accuraat en dichtbij

De Horizon
uitvaartverzorging

De Horizon Uitvaartverzorging

Dinie Toonders-Verberne

Tel. 040 - 254 95 96 / 06 - 53 25 81 41
Dreef 1, 5504 LA Veldhoven

www.dehorizon-uitvaartverzorging.nl

Op weg naar een nieuw pensioenstelsel

Hier volgt in het kort de stand van zaken:

Het ziet er vrijwel zeker uit dat de invoering gewoon doorgaat, ondanks veel tegenargumenten en protesten van ouderen-organisaties en oppositie partijen. De recent gehouden actie met ruim 60-duizend deelnemers brengt de regering ook niet op andere gedachten. Er wordt nog gesproken over details maar in de Tweede Kamer zal het voorstel vrijwel zeker een meerderheid halen. Al is het alleen maar om een regeringscrisis af te wenden. Want niemand is gebaat in deze tijd van ernstige problemen zoals energiecrisis en inflatie.

De invoerdatum blijft vooralsnog 1 januari 2027. D.w.z. dat pensioenfondsen een half jaar minder tijd krijgen om 'in te varen'.

Na debatten in september is er weer op 10 oktober in de Tweede Kamer gesproken over de WTP (Wet Toekomst Pensioenen). Het is voor ons een belangrijk onderwerp maar krijgt nauwelijks aandacht in de nieuwsmedia. Weer blijkt dat ouderen niet of nauwelijks meetellen. In de wekelijkse nieuwsbrieven houdt de Koepel Gepensioneerden (KG) ons gelukkig op de hoogte van de ontwikkelingen. Die van 8 oktober hebben we overgenomen in [deze Schouw](#). Het debat van 10 oktober heeft weinig nieuwe gezichtspunten opgeleverd en op 15 oktober gaat de discussie verder. Het vervolg kunt u lezen in de wekelijkse nieuwsbrieven van de KG:

www.koepelgepensioneerden.nl.

Meer zorgelijk is dat de verruiming van renteregels – die nu geldt voor pensioenfondsen die in principe het nieuwe stelsel hebben geaccepteerd – volgend jaar niet meer worden toegepast. In deze tijd van grote inflatie een trieste zaak waar wel heel eenvoudig overheen wordt gestapt. Een doekje voor het bloeden is dat de rendementen van de pensioenfondsen gunstig zijn waardoor er in sommige gevallen – zoals het PPF in 2022 – wel nog ruimte was voor een gedeeltelijke indexering.

Een mogelijke lichtpunt is het 'pensioenverzet Pieter Lakeman'. Een actie tegen de pensioenaanpak van De Nederlandse Bank (DNB). Deze klacht is in behandeling bij de Ondernemingskamer van het Gerechtshof in Amsterdam. Op 27 oktober 2022 is de besloten rechtszitting. Voor meer informatie zie het artikel op [pagina 11](#).

- Zomerbanden
- Winterbanden
- 4 seizoenbanden
- Winter wissel
- Banden opslag
- Balanceren
- Uitlijnen
- Velgen
- Verlagingssets
- Schokbrekers
- Caravanstalling

Ron's
Bandencentrale 50
1970 - 2020 van beter naar Best

5% korting voor PVGE-leden

Oranjestraat 95
5682 CB Best
T: 0499 372 344
w: www.bandencentrale.nl

Advertenties

Voor
plaatsingsmogelijkheden
en tarieven
voor uw advertentie
in de Schouw
kunt u contact opnemen
met:

Henk Verkerk,
06 19870041 of

hpverkerk@hotmail.com

Eén van ons – Jolien Wiertz

Een interview met Jolien Wiertz is boeiend omdat ze veel heeft meegemaakt en het goed weet te vertellen.

Ze heeft bijna heel haar werkzame periode bij Philips doorgebracht. Deze periode kun je in drie belangrijke categorieën indelen nl.

1. Alle afdelingen waar ze gewerkt heeft.

Ze begon in Apeldoorn bij de industriegroep computers. Daarna ging ze naar de afdeling TEO (Technische Efficiency Organisatie) in Eindhoven. Tilburg werd de volgende locatie bij de Volt groep. Daarna ging ze weer terug naar Eindhoven bij de Flat Panel Display business unit. Aansluitend heeft ze haar carrière beëindigd bij Philips Semiconductors in Nijmegen.

2. Haar persoonlijke ontwikkelingen door werkervaringen en studies.

Jolien staat altijd open voor iets nieuws en zoekt de uitdaging op. Bij Philips begon ze in de administratie, waarbij haar organisatietalent haar bijna als vanzelf richting de TEO-groep duwde. Cursussen hielpen haar om deze functie goed in te vullen, maar dat vond ze niet voldoende. Ze pakte een HBO-studie Bedrijfskunde op, welke zij met goed gevolg heeft volbracht. Verdere uitdagingen in haar werkzaamheden gaven haar het idee, dat er nog meer in zat. Ze is op de Open Universiteit bedrijfskunde gaan studeren en ook die studie is met succes afgesloten.

3. Hindernissen en handicaps blijven niet uit.

Op het eerste oog dus een prachtige carrière, maar ook mindere omstandigheden deden zich voor. De computeractiviteiten in Apeldoorn werden afgestoten, waardoor ze verhuisde naar Eindhoven. Het bedrijfsonderdeel Volt had uiteindelijk ook geen bestaansrecht binnen Philips. Vele Philips medewerkers zullen ook op hun manier de Centurion periode beleefd hebben. Jolien vond een leuke baan bij de Afdeling Flat Panel Displays, maar ook deze activiteit ging het bij Philips niet redden. Het werd overgenomen door het Koreaanse LG.

In haar privésfeer gingen ook niet alle paden over rozen. Jolien was net vijftig jaar geworden toen bij haar borstkanker geconstateerd werd. Een heftige tijd met een borstamputatie en chemo. Ze was al ruim met pensioen toen er een uitzaaing werd geconstateerd. Een flinke tumor was niet alleen zeer pijnlijk, maar leek een sterke invloed te gaan krijgen op haar mobiliteit. Gelukkig hebben de medici haar weer volop in de running weten te krijgen.

We laten nu Jolien haar verhaal vertellen wat ze zo al gedaan heeft met de vrije tijd, omdat ze met pensioen ging.

Met pensioen en wat dan?

In het plaatselijk blad "Groeiend Best" stond een verhaal over de oprichting van een schildersclub bij de PVGE. In hetzelfde blad stond ook een aankondiging van een voorstelling verzorgd door een dansgroep bij de gymvereniging met leden van haar leeftijd. Daar wilde ik absoluut bij. Ik ben naar de oprichtingsvergadering gegaan en daar keken de anderen mijn kant op toen het onderwerp van de clubcoach aan de orde kwam. Zeg maar eens nee, maar dat was ik ook niet van plan. Net zestig en vol energie. Aan de slag dus. Tot op de dag van vandaag ben ik nog steeds actief bij deze twee activiteiten.

Wist je van het bestaan van de PVGE?

PVGE was al wel bij mij bekend door de moeder van mijn man Cor. Zijn vader was een echte Philips man en zijn moeder was dus automatisch lid geworden van de PVGE. Bij mijn schoonmoeder zag ik regelmatig het blad van de PVGE liggen, dus ik wist door haar van het bestaan af. Zijn moeder en een tante van Cor kwamen uiteindelijk allebei in een bejaardenhuis terecht vlak bij ons in de buurt in Best.

Beide dames waren lid van het KBO, maar mijn schoonmoeder zei wel tegen haar zus "Nee van de PVGE kun jij geen lid worden, want dat is voor Philips' mensen. Ze wilde namelijk ook wel eens zonder haar zus op pad.

Actief lid geworden?

Ja, dat kun je wel stellen. Mijn lidmaatschap leidde, met heel veel plezier, tot meer betrokkenheid en ik heb een aantal taken op mij genomen. Ik ben in 2006 in het bestuur van PVGE Best gaan zitten en heb de functie van PR & Communicatie gekozen. De club over het voetlicht zien te krijgen en daarmee Best op de hoogte brengen van een actieve, gezellige en dynamische seniorenvereniging. Dat is het PR-team wel gelukt, want van 400 leden bij de start is het uitgegroeid naar een ledental van 1200 personen.

Dit heb ik echt niet alleen gedaan. Gelukkig hadden we meteen een aantal enorm goede organisatoren, die allerlei clubs leiden. Schrijven over deze activiteiten trekt geïnteresseerden aan, die zich daarbij thuis gaan voelen. Deze artikelen in het plaatselijke blad geven een goed beeld van de veelheid van clubs, activiteiten en gezellige bijeenkomsten.

Het herhaaldelijk plaatsen van artikelen in de krant en op het internet werkt als promotie en stimuleert de interesse bij gelijkgestemde gepensioneerden.

Ik ben bestuurslid tot 2015 geweest, want mijn reguliere bestuursperiode zat erop. Al die jaren heb ik steeds voor de promotie (PR) van PVGE Best mijn best gedaan, want dat vond ik het leukst.

Saar aan huis

Waarom aanvullende mantelzorg van Saar aan Huis?

- Saars met ruime levens- en zorgervaring
- Per direct 2 tot 4 uur per dag
- Ontlasten familie-mantelzorger
- Voor iedereen met een (mantel)zorgvraag, o.a. dementie
- Alternatief voor dagbesteding
- Overnemen zorg tijdens vakantie/ziekenhuisopname mantelzorger
- Aanvullend aan thuiszorg
- Flexibel inzetbaar voor o.a. gezelschap, koken, eropuit
- V.a. € 24 per uur incl. BTW – kosten aftrekbaar
- Uit Persoons Gebonden Budget te vergoeden, korting via verzekeraars
- Ook in zorgcentrum

Regio Eindhoven | De Kempen • Karin Bouwdewijns en Vincent Bakx
T: 040-2092662 • E: eindhoven@saaraanhuis.nl • www.saaraanhuis.nl

Saar aan Huis biedt aanvullende mantelzorg voor wie langer comfortabel thuis wil blijven wonen.

EEN SAAR
SNAPT WAT
NODIG IS!

Alleen bestuur of ook andere functies?

In het bestuur alleen PR, maar verder heb ik een waslijst aan activiteiten, waar ik deelnemer en of bestuurslid van ben of was. Ik zal een kleine opsomming geven: Schildersclub, fotoclub, Nordic Walking, Theaterclub, Treinreisclub, Tiffany, Sieraden maken, Glas in lood objecten maken, en nog een paar. Om nog een betere indruk te krijgen wat er zoals bij de PVGE Best allemaal te beleven valt, kan men het beste de website bezoeken. Bij heel veel wat daar opstaat ben ik direct of indirect betrokken (geweest).

Het lijkt mij dat dit wel genoeg is om zoet mee te zijn of ...?

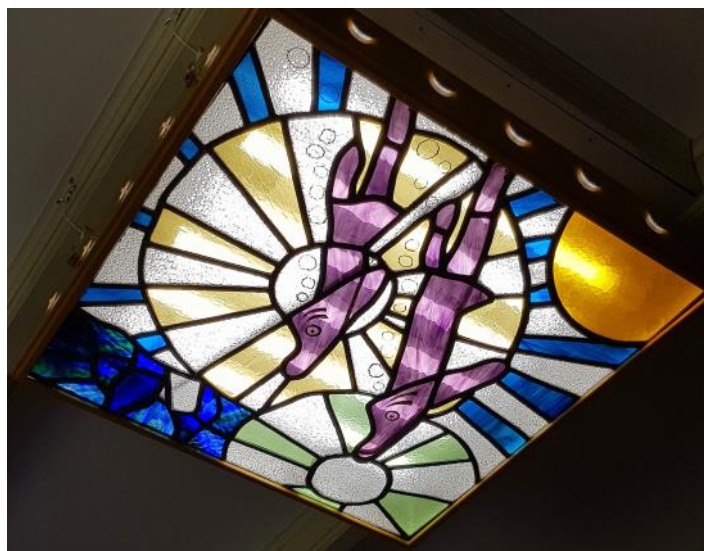
Zoals ik al eerder zei, ben ik helemaal in voor het bewegen en vooral bij het jazzdansen. Ik heb me in 2005 bij deze vereniging aangemeld als lid en ben tot op heden lid gebleven.

Natuurlijk, zoals altijd bij alle verenigingen, schreeuwen ze om mensen ook in het bestuur.

Bij een gymnastiekclub stromen de leden in vanaf vier jaar in en heb je dus alle leeftijdsgroepen.

In de functie van secretaris moest ik wel weten wat er zoal speelde en dus ben ik al die groepen gaan bezoeken. Deze club heeft in totaal 700 leden.

De bestuursfunctie heb ik drie jaar gedaan, want mijn agenda liep gewoon te vol. PVGE had ook de groeicurve te pakken en dus moest ik kiezen. Dat is de PVGE geworden wat betreft de bestuursactiviteiten. Actief lid van de jazz dansgroep ben ik wel gebleven. Met de jazzdans hebben we ook opgetreden bij de PVGE Open dag in Best. De gemiddelde leeftijd van de jazzdancers is 70 en aanwas van jongere leden zou welkom zijn. Helaas heeft de pensioenleeftijd van 67 hier niet bepaald geholpen. Momenteel zijn er zestien leden en enkele overwegen om te stoppen. Je kunt je ook aansluiten bij "Avondje uit". Toch samen, gezellig maar iets minder dynamisch. Het oudste lid is 86 en danst nog steeds. Bij een optreden als onderdeel van de gymvereniging is er wel een erg groot verschil tussen de turnpakjes van de jeugd en de danskleding van een 70-plusser. Bij het optreden voor ouderen is het minder een issue qua kleding en beleving. Bij een kerstopreden werd er door de jeugd opgemerkt "moet je die oude mensen in zo'n kerstjurkje zien. Dat ziet er niet uit" Bij het optreden voor de PVGE was hiervan geen sprake, maar kregen we respect voor het nog steeds actief zijn met een fraai optreden. Een betere waardering gelukkig.

Creatief product van Jolien. Glas in lood plafondlamp

Wat worden de highlights de komende winter?

Op 17 november van dit jaar komt er weer de open dag (Nieuwe leidendag, maar alle belangstellenden zijn welkom). Alle clubs van PVGE Best met al hun activiteiten (zang, dans, muziek) presenteren zich in het Tejaterke. Gelukkig kunnen we over meerdere ruimtes beschikken, want in het verleden was het wel lastig om iedereen tevreden te stellen. Bij optredens van "luidruchtige" groepen met zang en dans in dezelfde ruimte was het niet mogelijk om ook gesprekken met belangstellenden te voeren. Het moet anders. Iedere activiteit krijgt zijn eigen stekje en zo kunnen de presentatoren van de clubs alle aandacht besteden aan potentiële kandidaten om lid te worden.

Ook staat er nog een Terugkomdag ([Trefpunt reizen](#)) op 12 november 2022 op de planning. Hier wordt teruggekeken op de gemaakte reizen, maar ook vooruit gekeken naar het komende seizoen. En als einde van dit jaar de Kerstviering. Muziek, optreden van een artiest en een heerlijk diner wordt altijd met ruim 300 leden bezocht.

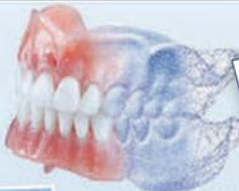
Jolien is dus nog lang niet klaar om van haar pensioen te genieten. Ik heb de overtuiging, dat PVGE Best nog veel plezier zal hebben van haar inzet en dadendrang.

Koos Middeljans

**Jules van Noort
Tandprothetiek**

- ✓ Spraak, slik- en kauwproblemen (vermagering)
- ✓ Negatieve mondhoeken (chagrijnige uitstraling)
- ✓ Loskomende tanden/zwarte randen/breuk
- ✓ Geen tanden zichtbaar

3D

**KUNSTGEBIT
PROBLEMEN?
WIJ KUNNEN HELPEN!**

Jules van Noort Tandprothetiek | Botenlaan 42 | 5652 CA Eindhoven
T 040 282 71 85 | www.jvntandprothetiek.nl

Nieuwe Pensioenwet opnieuw uitgesteld

Vorig jaar op 6 mei werd de gewenste ingangsdatum van de Wet Toekomst Pensioenen een jaar opgeschoven: 1 januari 2022 werd 1 januari 2023. Reden: er waren nog te veel vragen en onduidelijkheden. Deze week werd die datum opnieuw naar achteren bijgesteld: naar 1 juli 2023. Reden: er zijn nog te veel vragen en onduidelijkheden ...

De manier waarop dat gebeurde, was opvallend: niet in (wat gebruikelijk is) een officiële brief naar de Tweede Kamer, maar weggestopt in de beantwoording op Kamervragen. Ongetwijfeld om uit te stralen dat het niet zo belangrijk is, zo'n herhaald uitstel. Voor pensioenfondsen maakt het ook allemaal niks uit, was de boodschap dan ook: die kunnen gewoon doorgaan met hun plannen om straks over te stappen naar het nieuwe stelsel. Met één uitzondering: de versoepeling van de mogelijkheid om in de aanloop naar de nieuwe wet de pensioenen ietsje makkelijker te verhogen, die geldt maar tot 1 januari. Met andere woorden: die versoepeling gaat van tafel nu het allemaal nog langer gaat duren. Een soort chantage, met als impliciete boodschap: en dat is allemaal de schuld van iedereen die moeilijk doet over het wetsvoorstel. Maar het tegendeel is het geval: dit nieuwe uitstel is een gevolg van de onduidelijkheid die het kabinet zelf heeft gecreëerd en van alle vragen waarop men tot nu toe geen goed antwoord weet te geven. Over dat 'koopkrachtigere pensioen' dat er zou komen. Over het feit dat het verdelen van 1500 miljard aan pensioengeld over iedereen die pensioen opbouwt of ontvangt nu een 'black box' is. Over nog veel meer.

Daarom hebben de Koepel Gepensioneerden en de seniorenorganisaties met wie ze samen de Seniorencoalitie vormt (ANBO, KBO-PCOB en NOOM) het wetsvoorstel in z'n huidige vorm onacceptabel genoemd en aangedrongen op zorgvuldigheid boven snelheid.

Dat is wat nu gebeurt. En dat zou de normaalste zaak van de wereld moeten zijn, maar is wel degelijk nieuws.

Het voor maandag 10 oktober geplande vervolg van het wetgevingsoverleg over de nieuwe wet gaat overigens gewoon door. De minister wil niet het risico lopen dat ze het debat in de Eerste Kamer pas kan voeren als die (na de Provinciale statenverkiezingen in maart volgend jaar) een nieuwe samenstelling heeft. Want dan zou het wel eens een stuk moeilijker kunnen worden om een meerderheid achter het wetsvoorstel te krijgen.

Uiteraard heeft de Koepel inmiddels met Kamerleden contact gehad over het per 1 januari stoppen van de soepelere indexatieregels. Dat komt dan ook ongetwijfeld 10 oktober aan de orde.

Nieuwsbrief KG van 8 oktober

Zelfstandig wonen met zorg?

Mooie huurappartementen in bosrijk Waalre

Senioren besluiten steeds vaker om hun eigen huis te verruilen voor een appartement.

De besommeringen van een eigen huis (tuinonderhoud, schilderwerk, goten, beveiliging en brandpreventie) worden ingeruild voor het wonen in een beschermde omgeving. Eeckenrhode is bestemd voor senioren die zelfstandig kunnen wonen, maar wel een breed pakket aan dienstverlening tot hun beschikking willen hebben. Eeckenrhode is ooit gebouwd voor gepensioneerden van Philips.

Op Eeckenrhode komt het welzijn van de bewoners op de eerste plaats!

Op Eeckenrhode is een hele infrastructuur voor professionele dienstverlening. Deze dienstverlening gaat van huishoudelijke hulp, keuken en huismeester tot 24-uurs verzorging en verpleging. Uitgangspunt voor deze dienstverlening is dat mensen zich in hun eigen woonomgeving het beste op hun gemak voelen.

EECKENRHODE

Irenelaan 9, Waalre | telefoon 040 228 28 00 | www.eeckenrhode.nl

Pensioenen crowdfunding

Seniorenorganisaties steunen pensioenverzet Pieter Lakeman met crowdfunding

Het verzet van voorzitter Pieter Lakeman van Stichting Onderzoek Bedrijfsinformatie (SOBI) tegen de pensioenaanpak van De Nederlandsche Bank (DNB) krijgt steun van zeven seniorenorganisaties. Zij gaan Lakeman in zijn gevecht financieel steunen door te beginnen met een crowdfundingactie. Het betreft KBO-Brabant, KBO Gelderland, KBO Limburg, KBO NoordHolland en KBO Overijssel plus de Nederlandse Bond van Pensioenbelangen en de Stichting PensioenBehoud.

Onlangs nam de Ondernemingskamer van het Gerechtshof in Amsterdam een klacht van Lakeman tegen het Pensioenfonds van de Metalektro (PME) in behandeling. Op 27 oktober 2022 is de besloten rechtszitting. Volgens Lakeman hanteert PME in het jaarverslag 2021 onder dwang van De Nederlandsche Bank (DNB) een te lage rekenrente. Daardoor vallen het resultaat en eigen vermogen veel te laag uit en worden pensioenontvangers, premiebetalende werknemers en bij het fonds aangesloten ondernemingen jaarlijks voor miljarden euro's benadeeld.

Lakeman stelt dat dit voor vrijwel alle pensioenfondsen geldt. In totaal gaat het om tientallen miljarden euro's te laag berekend resultaat en eigen vermogen. De seniorenorganisaties delen zijn analyse dat pensioenfondsen bulken van het geld en wel degelijk in staat waren en zijn om de pensioenopbouw en –uitkeringen volledig te indexeren. DNB wekt naar hun mening

op basis van onjuiste uitgangspunten de indruk dat een volledige indexatie onverantwoord zou zijn. Het kan wel degelijk, zeggen Lakeman en de seniorenorganisaties. Zij menen dat door toedoen van DNB en de overheid werknemers en ontvangers van pensioenuitkeringen zwaar tekort worden gedaan.

Het verzoekschrift bij de Ondernemingskamer is door Lakeman mede namens een aantal pensioenontvangers en premiebetalers ingediend. Lakeman c.s. wordt bij deze procedure gesteund door advocaat Jos Wouters en pensioendeskundige Rob de Brouwer. Als de zaak zou worden gewonnen, staat vast dat de Nederlandse regering en DNB jarenlang de Europese pensioenrichtlijn verkeerd hebben laten toepassen. De meeste pensioenfondsen hebben dan veertien jaar achtereen de pensioenuitkeringen en de pensioenopbouw van werkenden ten onrechte niet geïndexeerd. De seniorenorganisaties roepen gepensioneerden en werkenden op om het verzet van Lakeman tegen dit in hun ogen grote onrecht te steunen met een donatie.

Bijdragen kunnen worden overgemaakt naar rekeningnummer NL91 RABO 0122 4173 64 ten name van KBO-Brabant onder vermelding van 'Pensioenverzet'. KBO-Brabant heeft een ANBI-status waardoor donaties fiscaal aftrekbaar zijn. Nadere informatie is te vinden op <https://www.kbo-brabant.nl/nieuws/crowdfunding-pensioenverzet/>.

VOOR HET BESTE HOORADVIES

Loop niet langer rond met uw hoorproblemen,
maak vrijblijvend een afspraak

- Persoonlijk deskundig advies
- Alle dagen audiciens aanwezig
- tot 100% vergoeding op uw Aon (IAK) polis

VAN SCHIJNDEL

H O O R T E C H N I E K

Son - 0499-490726 • 17 septemberplein 1B
Geldrop - 040-2987990 • Molenstraat 5

WWW.VANSCHIJNDELHOORTECHNIEK.NL

Aalst-Waalre-Valkenswaard

Veelbelovend muzikalent in De Hofnar

Donderdag 15 december 2022, aanvang 14.00 uur

Wij bieden u een sprankelend kamerconcert in december. Twee jonge veelbelovende talenten, Rachel Daniels en Rosanna Tait spelen, samen met Frans van Tuijl, pianotrio's van Ludwig van Beethoven en Felix Mendelssohn Bartholdy en werk van Fritz Kreisler.

Ludwig van Beethoven - Pianotrio in c mineur, opus 1 - No.3

Het achttiende-eeuwse pianotrio heeft zijn wortels in de trisonate uit de Barok, de zogenaamde 'sonata a tre'. Nadat aanvankelijk de piano een dominante rol vervult, gingen de cello en de viool geleidelijk mede de klankkleur bepalen. Van Beethoven's opus 1 is een set van driepianotrio's in 1795 voor het eerst uitgevoerd in het huis van Prins Lichnowsky, de mecenas aan wie ze zijn gewijd. Het is het eerste werk dat Beethoven goed genoeg vond om ermee zijn schrijfstijl aan het publiek te introduceren. Voor hem was het een lakmoesproef, voor ons vooral muziek om van te genieten.

Felix Mendelssohn Bartholdy - Pianotrio 1 in d mineur, opus 49

Het wonderkind Mendelssohn kreeg op 8-jarige leeftijd compositieles en gaf openbare concerten toen hij negen was. Zijn Pianotrio 1 in d mineur opus 49, gecomponeerd in 1839, werd één van zijn meest populaire werken voor kamermuziek. Het werd een werk vol lyriek met de piano in de hoofdrol. Het trio opent met een zangerig thema door de cello, direct gevolgd door de viool. De piano heeft voorlopig een bescheiden rol. Het tweede deel begint met piano solo met een romantisch thema dat even later beantwoord wordt door viool en cello. In een snel tempo zet de piano het scherzo in. De piano vervult een zeer virtuoze rol dit derde deel.

Cellist Rachel Daniels maakte op haar zevende kennis met de cello en volgde de klassieke opleiding aan de conservatoria van Rotterdam, Barcelona Tilburg. Haar opleiders noemen haar een hardwerkende professional die geen gelegenheid om ervaring op te doen onbenut laat. Sinds 2020 speelt zij op een Rombouts cello uit 1642, haar ter beschikking gesteld door een anonieme donateur. Haar grote liefde ligt bij de klassieke kamermuziek maar haar veelzijdigheid en haar buitengewone cellotechniek zijn ook te bewonderen wanneer zij speelt met Armin van Buuren in de Ziggo Dome Amsterdam, het Joods Amsterdams Vioolorkest in het Concertgebouw, of het Nationaal Jeugdorkest in de Weense Musikverein. Zij geeft les aan meerdere muziekscholen in Nederland.

Violist Rosanna Tait volgde haar studie in haar geboorteplaats Edinburgh en aan de Fontys Hogeschool voor de Kunsten in Tilburg, bestudeerde de Kodály-methode en verdiepte zich in de barokviool. Zij is een gepassioneerd orkestviolist, treedt op met het Nederlandse Nationaal Jeugdorkest en de Philharmonie Zuidnederland, is

lid van het Altrios Piano Trio en mentor van het Ragazze Quartet. Met het Schotse Nevis Ensemble speelt zij op ongebruikelijke locaties zoals scholen, supermarkten, musea, zwembaden, speeltuinen, stations en centra voor daklozen. Hun ideaal luidt: muziek moet 'overall en voor iedereen' kunnen klinken. Rosanna werkt als viool- en pianoleraar en als begeleider.

Pianist Frans van Tuijl slaagde op zeer jonge leeftijd cum laude voor zijn examens aan de Muziekschool in Eindhoven. Na een loopbaan als apotheker, een periode van 13 jaar waarin hij de piano nooit heeft kunnen loslaten, koos hij in 1999 voor zijn roeping als pianist. Hij studeerde 5 jaar bij Jan Wijn en aan de Schumann Academie. Al vele jaren begeleidt hij begaafde, klassiek geschoolde zangers en instrumentalisten bij concerten, audities, eindexamens en andere soorten optredens. Hij werkte mee aan tv-programma's, was koorrepetitor bij de Nationale Reisopera en begeleidt zangkoor De Volharding in Valkenswaard bij optredens.

Plaats: Theater De Hofnar, De Hofnar 10, 5554 DA Valkenswaard

Programma:

- 14.00 uur Ludwig van Beethoven - Pianotrio in C mineur, Opus 1 No. 3.
- 14.30 uur Pauze.
- 14.45 uur Felix Mendelssohn Bartholdy - Pianotrio in D mineur Opus 49 No. 1.
- 15.20 uur Fritz Kreisler - o.a. Liebesleid viool/piano.

Bereikbaarheid:

Wie met de auto komt, kan gratis parkeren op het Carillonplein achter de Rabobank en op het Kloosterplein achter de Nicolaaskerk. Wie de bus neemt, pakt lijn 317 of 318 en stapt uit op de Markt.

Aanmelden:

Zo snel mogelijk; bij voorkeur via e-mail: k-en-c@pvge-awv.nl of ☎ 040 – 201 09 80.

Kosten en betalen:

€ 25,- per persoon, betalen, nadat u bericht van inschrijving hebt ontvangen:
Rekeningnummer: NL70 RABO 0118820788, t.n.v. PVGE afd. AWW KenC, onder vermelding van 'Concert'.

Eindhoven

Lezing: Sterke vrouwen op de Russische troon

Maandag 21 november om 14.00 uur

Aanmelden voor 16 november met het formulier in dit blad of via www.pvge.nl/eindhoven/activiteiten.

Bijdrage: € 2,00 per persoon, meteen te voldoen bij binnenkomst.

Plaats: 'De Lievendaal', Lievendaalseweg 3 Eindhoven.

Informatie/afmelden: Janny Vrijhof, ☎ 040 – 262 4087.

Inleider: Mw. Lika Smirnova.

Na de turbulente en stormachtige regeerperiode van Peter de Grote breekt een periode aan, die tot het einde van de 18de eeuw duurt, waarin voornamelijk vrouwen als regerend tsarina hun stempel drukken op de ontwikkeling van Rusland. Zij doen dit met vaste hand, verlicht of minder verlicht, en in de geest van hun illustere voorganger. Ze zetten zij daarmee diens traditie en plannen voort.

Ieder van deze bijzondere vrouwen:

Catharina I, Anna Ivanovna, Elisabeth en als stralend hoogtepunt Catharina II, 'de Grote'. Zij heeft haar unieke spoor getrokken door de Russische geschiedenis.

Catharina I (1725-1727) was Martha Skavronskaja, een analfabete dochter van een Litouwse boer.

Anna Ivanovna (1730-1740), hertogin van Koerland en Semgallen en de nicht van tsaar Peter de Grote.

Elisabeth (1741-1762), voorhuwelijkse dochter van Peter de Grote, veroverde door middel van een militaire staatsgreep in 1741 de troon.

Catharina II (1762-1796), de Grote, die daarna 34 jaar regeerde, was Duitse van geboorte. Alles komt in deze lezing aan bod waaronder

diverse aspecten van het privéleven zowel als van het hofleven, tot en met de prachtige hofkleding en de schitterende sieraden. Voldoende ingrediënten voor een boeiende lezing.

Muzikale lezing: 'Op weg naar Kerst de wereld rond'

Maandag 19 december 2022 om 14.00 uur

Aanmelden voor 12 december met het formulier in dit blad of via www.pvge.nl/eindhoven/activiteiten

Bijdrage: € 2,00 per persoon, meteen te voldoen bij binnenkomst.

Plaats: 'De Lievendaal', Lievendaalseweg 3 Eindhoven.

Informatie/afmelden: Janny Vrijhof, ☎ 040 – 262 4087.

Inleider: Clemens Lasance

We gaan kerstmuziek horen uit heel de wereld over een periode van zo'n 800 jaar. U zult waarschijnlijk ook muziek te horen krijgen die u nog niet eerder hebt gehoord en waarvan u daarna denkt: "ik heb iets gemist." Naast wat bekender werk ook op het programma: Sweelinck, Krcak, Honegger, Berlioz, Yon, Ryba, Ruppe, Enya en Meeuwis. Het geheel wordt visueel verlichtigd door projectie van alle teksten en van passende beelden.

Clemens Lasance is sinds ruim 13 jaar met pensioen na 40 jaar als wetenschapper/technoloog bij Philips te hebben gewerkt, waarvan de laatste 15 jaar op het NatLab. Hij is dus geen musicoloog, maar heeft wel een behoorlijke kennis van muziek en bezit een zeer ruime CD-verzameling. Hij verzorgt met een paar collega's elke week een paar uur klassieke muziek in zorgcentrum Jo van Dijkhof in Nuenen, en heeft een aantal jaren met weer andere mensen een klassiek programma verzorgd op de lokale radiozenders GlowFM en Studio040. Daarnaast heeft hij voor de cultuurcommissies van de PVGE en het Academisch Genootschap elf keer het programma 'Klassiek rond de Lunch' gepresenteerd, elke keer met een ander thema, waaronder Kerstmis.

Bij ieder afscheid wordt een herinnering geboren...

Vitvaartverzorging Mutsaers

www.mutsaers-best.nl

Best Oirschot **0499 - 37 20 55**
0499 - 57 72 89

Lezing: Klassieke muziek en Diereninspiratie...?

Maandag 23 januari 2023 om 14.00 uur

Aanmelden voor 15 januari met het formulier in dit blad of via www.pvge.nl/eindhoven/activiteiten

Bijdrage: € 2,00 per persoon, meteen te voldoen bij binnenkomst.

Plaats: 'De Lievendael', Lievendaelseweg 3 Eindhoven.

Informatie/afmelden: Janny Vrijhof, ☎ 040 – 262 4087

Inleider: Eric Kolen

Hoogtepunten van fladderende, huppelende en vliegend vee in de klassieke muziek! Andermaal een ongelooflijk veelzijdige inspiratiebron voor veel componisten, van Vivaldi, Rameau, Saint-Saens, Ochs, Schubert, Tsjaikovsky tot en met Mozart.

Bovendien worden uitstapjes gemaakt naar andere muzikale uitingsvormen waaronder tekenfilms, massakoren en zeker ook ontroerende, zinnenprikkelende natuurreportages. Maar ook in de wereld van pop-muziek en jazz heeft het dier zijn plaats verworven. Ook in andere cultuurvormen, zoals literatuur en schilder- en beeldhouwkunst vormt het dier een prikkelende inspiratiebron!

Kortom, een echte educatieve presentatie, ter leringhe ende vermaeck, want uw lachspieren zullen stevig op de proef worden gesteld!

Wij hopen dat dit weer een inspirerende en informatieve middag zal worden. Daar staat Eric wel voor in.

Op Restaurant

Het jaar wordt afgesloten met de traditionele Kerstlunch. Deze keer op woensdag **14 december, aanvang 13.00 uur** in de Watermolen van Opwetten, Opwettenseweg 203, Nuenen. € 34,50 inclusief een drankje. Vrij parkeren aan de overkant van de weg.

Aanmelden voor 7 december met het formulier in deze Schouw of via www.pvge.nl/eindhoven/activiteiten. U krijgt altijd een bericht.

Afmelden één week van tevoren

We willen u nog speciaal attent maken op de regels rondom afmelden: bij afmelden korter dan één week van tevoren dient u toch het diner te betalen. U mag altijd zelf iemand vinden om uw diner over te nemen, neem contact op met Rita. U kunt zich afmelden via ☎ 040 – 242 3701 of 06 40671920 of oprestaurantpvge.ehv@gmail.com.

Hier volgen nog de spelregels met een toelichting op de regels over afmelden.

Spelregels om mee te doen aan 'Op Restaurant'

Regelmatig wordt ik kort voor het restaurant bezoek gebeld met een verzoek tot annulering. In de voorwaarden voor deelname staat, dat de uiterste termijn voor het annuleren één week voor het bezoek aan het restaurant is. Annulering daarna is mogelijk, maar de kosten van dat restaurant die datum per persoon komen dan wel voor rekening van de deelnemer.

Over deze regel ontstaat dan een vervelende discussie met de deelnemer, die deze kosten niet als redelijk ervaart. Om deze nare discussie in de toekomst te voorkomen wil ik u graag uitleggen waardoor deze regel noodzakelijk is.

Het is u ongetwijfeld opgevallen, dat de couverteprijs scherp wordt gesteld. Dit is mogelijk om twee redenen, te weten: Wij komen met een groot aantal personen; ik geef één week van te voren een opgave van het aantal personen dat het restaurant wil bezoeken. Op basis van deze deal is een scherpe prijs mogelijk. Het restaurant heeft dan voldoende tijd om alle voorbereidingen te treffen.

Het restaurant maakt extra kosten, door het oproepen van extra personeel in de bediening en de keuken en heeft alles besteld. Gegeven het uitgangspunt van "een deal is een deal", heb ik er begrip voor dat het restaurant wil afrekenen op basis van het aantal opgegeven personen. In de praktijk is het ene restaurant hierin wat strikter dan het andere wat soms afhangt van de locatie en de onderhandeling daarover.

Op basis van deze nuancering kan ik echter met u geen afspraken maken. Als ik ook in de toekomst harde afspraken wil kunnen maken op basis van de aangegeven uitgangspunten en als ik wil voorkomen dat de club niet meer welkom is bij een restaurant – en ter zielen gaat – moet ik u begrip vragen voor de afspraak, dat bij een late – soms veel te – late! annulering toch de kosten voor het menu in rekening worden gebracht. U mag ook zelf voor een invaller(s) zorgen.

'Op restaurant' gaan is een avontuur langs restaurants in en rondom Eindhoven om kennis te maken, altijd vrij parkeren en toegang voor rollator of rolstoel. Er is een keuzemenu, vlees of vis, soms niet dan is het een couvert. Mocht u allergieën hebben of vegetarisch zijn ook daar kan rekening mee gehouden worden. Het sociale aspect is belangrijk, dat is waar we het voor doen!

Rita en het team van op Restaurant PVGE-Eindhoven

Geldrop-Mierlo en Heeze-Leende

Voordracht: Kerstmis in Brabant én daarbuiten

Woensdag 14 december, aanvang 14.00 uur zaal open om 13.30 uur

Plaats: 't Perron in Heeze

Bijdrage: € 5,00 te betalen bij binnenkomst. Leden PVGE afdeling GMHL gratis.

Verplicht aanmelden: Rina van der Linden ☎ 040 – 286 2877 of rinavanderlinden@kpnmail.nl

Presentator: Eric Kolen

Creatief

Tijdens deze voordracht gaat de presentator in op het ontstaan van verschillende gebruiken van dit feest der feesten. De kerststal, de kribbe, het kindje wiegen passeren de revue. Voorts zijn voorbeelden te zien en te horen van beroemde, maar ook minder bekende uitingen van creativiteit.

Aansprekende klassieke muziek van componisten als Bach, Ryba, Haendel en Adam strelen de oren van de aanwezigen. Ook artiesten als Bocelli, The King Singers en Kaufmann dragen bij aan het ontwikkelen van een warm Kerstgevoel tijdens deze presentatie.

Brabants dialect

Eric Kolen leest in het Brabants dialect en Nederlands verhalen en gedichten van anderen voor. Tevens komen wonderlijke uitingen langs op gebieden als zandkunst en cabaret. Ook op de rol van Maria, de moeder van Jezus, wordt ingegaan en afgesloten met een indrukwekkend mooie powerpoint-serie! Al met al een voordracht met veel afwisseling over een feest dat iets doet met mensen van alle leeftijden en in zowat alle regio's van de wereld. In Brabant en daarbuiten derhalve!

De presentator

Eric Kolen was leraar en van 1981 tot 1991 secretaris van de Stichting Brabants Heem. In 1995 richt hij samen met zijn vrouw 'Bureau ERASMUS cultuur & communicatie' op, dat zich bezighield met erfgoed, zoals oral history-projecten, publicaties, seniorenparticipatie en multimediale producties. Voor Omroep Brabant produceerde en presenteerde hij 22 jaar lang wekelijkse programma's als 't 'Brabants Kwartierke', Oorzaken, 't Brabants Uurke en 'BrabantLeeft!' waarin de Brabantse cultuurhistorie en natuurbeleving centraal stonden.

**Volksuniversiteit
Eindhoven**

Cursussen VU vanaf januari 2023

Daag jezelf uit!, kies een inspirerende cursus!

Spaans niveau 1, verkort

Doe ook mee met deze levendige beginnerscursus! Wat is er leuker dan op je vakantieadres in het Spaans een praatje te maken met de lokale bevolking? De docente is Charlotte Verberne – Verhagen, een zeer enthousiaste en gedreven docente met een eigen taalinstituut.

Start: maandag 10 januari, 20.00-22.00 uur, 12 lessen.

Locatie: Augustinianum Eindhoven.

Inschrijven tot 20 december.

Gelaatkunde

Leer gezichten lezen in de nieuwe cursus Gelaatkunde. Deze cursus is geschikt voor iedereen die zijn zelfkennis en/of mensenkennis wil verdiepen en die zijn eigen potentieel en dat van anderen wil leren zien en ontwikkelen.

Start: donderdag 12 januari, 19.30-21.30 uur, 5 lessen.

Locatie: Volksuniversiteit regio Eindhoven.

Inschrijven tot 22 december.

Poetry Circle

Verbeter je Engels en verrijk je woordenschat met deze speelse taal cursus. Ontdek hoe poëzie werkt. We bespreken de gedichten van Nobelprijswinnaar Seamus Heaney over opgroeien op het platteland van Noord-Ierland. Doe mee aan deze cursus als je graag ideeën over poëzie uitwisselt maar ook als je je Engels wil verbeteren.

Start: woensdag 18 januari, 19.00-22.00 uur, 6 lessen.

Locatie: Volksuniversiteit regio Eindhoven.

Inschrijven tot 22 december.

Voor meer informatie zoals kosten en inschrijven ga naar:

www.vu-eindhoven.nl

Ervaar het gemak van de opticien bij u thuis

Voordelen

- Oogzorg en oogmeting bij u thuis met professionele apparatuur
- Vrijblijvend advies op maat
- Ruime keuze uit 500 monturen
- Zorgvergoeding wordt voor u geregeld

Afspraak maken?
Bel 06-31750599

van
**Bommel
Optiek**

uw opticien aan huis

www.vanbommeloptyiek.nl

Inschrijfformulier 'Op Restaurant'

Naam: ..... Lidnummer: .....
Naam: ..... Lidnummer: .....
Straat en huisnummer: ..... e-mailadres: .....
Postcode en plaats: ..... Telefoon (ook 06 nummer): .....
Introduc , naam: ..... *N.B: Introduc (e) die geen lid is van de PVGE kan slechts*
Adres: ..... *een keer deelnemen.*

Geeft/geven zich op voor 'Op Restaurant'

☐ Woensdag 15 december om 13.00 uur, Watermolen van Opwetten, Opwettenseweg 203, Nuenen

Dit formulier voor uiterlijke aanmelddatum opsturen naar Rita Stuyt, Dordognelaan 31, 5627 HB Eindhoven.

----- SVP alles duidelijk leesbaar invullen—vooral ook uw e-mailadres! -----

Inschrijfformulier lezing over vrouwen op Russische troon

Maandag 21 november 2022 14.00 uur

Naam: ..... Lidnummer: .....
Naam: ..... Lidnummer: .....
Straat en huisnummer: ..... e-mailadres: .....
Postcode en plaats: ..... Telefoon: .....

Geeft/geven zich op voor deze lezing in De Lieveendaal, Lieveendaalseweg 3 Eindhoven. U ontvangt van de inschrijving geen bevestiging. Aangezien er kosten worden gemaakt, verwachten wij dat u komt als u ingeschreven hebt.

Als bijdrage wordt € 2,00 per persoon gevraagd, te voldoen bij binnenkomst.

Dit formulier opsturen **voor 15 november** naar de Evenementencommissie Eindhoven, Emilie Wertheimlaan 4, 5626 GN Eindhoven.

----- SVP alles duidelijk leesbaar invullen—vooral ook uw e-mailadres! -----

Inschrijfformulier lezing over kerstmuziek

Maandag 19 december 2022 14.00 uur

Naam: ..... Lidnummer: .....
Naam: ..... Lidnummer: .....
Straat en huisnummer: ..... e-mailadres: .....
Postcode en plaats: ..... Telefoon: .....

Geeft/geven zich op voor deze lezing in De Lieveendaal, Lieveendaalseweg 3 Eindhoven. U ontvangt van de inschrijving geen bevestiging. Aangezien er kosten worden gemaakt, verwachten wij dat u komt als u ingeschreven hebt.

Als bijdrage wordt € 2,00 per persoon gevraagd, te voldoen bij binnenkomst.

Dit formulier uiterlijk **11 december** opsturen naar de Evenementencommissie Eindhoven, Emilie Wertheimlaan 4, 5626 GN Eindhoven.

----- SVP alles duidelijk leesbaar invullen—vooral ook uw e-mailadres! -----

Inschrijfformulier lezing over Klassieke muziek en Diereninspiratie...?

Maandag 23 januari 2023 14.00 uur

Naam: ..... Lidnummer: .....
Naam: ..... Lidnummer: .....
Straat en huisnummer: ..... e-mailadres: .....
Postcode en plaats: ..... Telefoon: .....

Geeft/geven zich op voor deze lezing in De Lieveendaal, Lieveendaalseweg 3 Eindhoven. U ontvangt van de inschrijving geen bevestiging. Aangezien er kosten worden gemaakt, verwachten wij dat u komt als u ingeschreven hebt.

Als bijdrage wordt € 2,00 per persoon gevraagd, te voldoen bij binnenkomst.

Dit formulier uiterlijk **15 januari** opsturen naar de Evenementencommissie Eindhoven, Emilie Wertheimlaan 4, 5626 GN Eindhoven.

Waar gaan we met de PVGE-Best naar toe?

Kom naar Trefpunt Reizen op zaterdag 12 november

PVGE-Best nodigt iedereen, leden en niet-leden, die mooie reizen willen maken weer uit voor een gezellige middag op zaterdag 12 november van 13.00 tot 16.00 uur in de grote zaal van 't Tejaterke, Max de Bossstraat 1. Daar krijg je te horen, welke reizen en

dagtochten we het volgend jaar willen gaan ondernemen.

Terugblik op 2022

We beginnen de middag met een terugblik via foto's en films op de reizen die we in 2022 hebben ondernomen: vijf dagen naar België, Blankenberge, vijf dagen naar de Moezel, en vijf dagen naar Odoorn in Drenthe. Verder de dagtochten naar de Biesbosch en naar drie bezienswaardigheden in de dagtocht 'Veelzijdig Duitsland' en was onze eerste dagtocht het bezoek aan de musical Dagboek van een Herdershond..

Reisplannen voor 2023

Daarna hoor en zie je de reizen die we in 2023 voor je in petto hebben. Dat zijn meerdaagse reizen naar een Europese hoofdstad en naar Engeland, Lake District. Ook weer een 5-daagse reis voor senioren, dit keer naar Ootmarsum in de Achterhoek met natuurlijk allerlei leuke uitstapjes. En uiteraard ook mooie dagtochten en busuitstapjes. Samen willen we deze middag peilen welke reizen het meest in de smaak vallen, zodat we ook voor 2024 weer een uitgekiend reisprogramma kunnen maken. En natuurlijk zijn er hapjes en een drankje. De toegang is gratis.

Aanmelden

Als je interesse hebt deze bijeenkomst bij te wonen, laat het dan weten opdat wij de zaal en ontvangst goed kunnen voorbereiden. Geef je deelname liefst direct door, maar uiterlijk 10 november, via de website www.pvge.nl/best/.

Reizen PVGE-Nuenen

Reserveer alvast 25 november in uw agenda!

De PVGE Reiscommissie afdeling Nuenen organiseert wederom haar jaarlijkse informatiemiddag voor haar geplande activiteiten in 2023.

Plaats en tijd: Scarabee (sporthal Hongerman), vrijdag 25 november van 14.00 – 17.00 uur.

Winter Dagtocht naar Paleis Het Loo

Datum: vrijdag 16 december 2022.

Op 16 december vindt onze laatste dagtocht van dit jaar plaats en hopen wij Paleis Het Loo in Kerst- of Winterstemming aan te treffen.

Vertrek: 9.30 uur vanaf de H. Clemenskerk, Park 53, te Nuenen. Paleis Het Loo, wie kent het niet, maar na een grondige interne verbouwing van zeker drie jaar, met gerestaureerde interieurs en heringerichte vertrekken, is het zeker de moeite waard om weer eens te bezoeken.

Koffie drinken doen we aan de Linge en rijden via een leuke route over de Veluwe naar Apeldoorn.

We hebben alle tijd om lekker rond te kijken en stappen zo rond 16.00 uur weer op de bus om in Nistelrode te genieten van ons afscheidsdiner.

Wij verwachten zo rond 20.15 uur in Nuenen terug te zijn. De prijs p.p. voor deze gezellige dag is € 84,50. Heeft u een Museumjaarkaart (andere kaarten zijn niet geldig) dan betaalt u € 69,50.

Nadere informatie vindt u op de [PVGE site](http://www.pvge.nl) van Nuenen.

Aanmelden voor maandag 31 oktober.

Seniorenservice.nu

KLUSSERVICE

Klusjesman, juist voor de kleine klusjes !

- Gratis advies
- Geen voorrijkosten

040-20 65 365   **info@seniorenservice.nu**

Clubs PVGE

Eindhoven

Leesclub Nederlandse literatuur

Lees je graag en lijkt het je leuk om met anderen te praten over het boek dat je hebt gelezen? Dan is een leesclub wellicht iets voor jou. Hoe gaat dat in z'n werk?

Je vormt met een groepje van zes tot acht PVGE-leden een

leesclub en kiest een aantal mooie romans. Je spreekt samen een datum af waarop je het eerste boek wilt bespreken. Zo'n bijeenkomst vindt plaats bij een van de deelnemers thuis. De leesclub werkt samen met de landelijke leescluborganisatie Senia, die een aantal boeken heeft geselecteerd die zich goed lenen voor een bespreking. Bij elk boek levert Senia een leeswijzer met informatie over het boek en gespreksonpunten. Als het eerste boek gelezen en besproken is, kies je samen een datum voor het volgende boek.

Heb je belangstelling en wil je meer informatie? Stuur een e-mail aan PVGE-lid Josée Zuiver, pvge@zuiver.net. Er zijn al enkele belangstellenden, zodra er voldoende mensen zijn wordt er een informatiebijeenkomst gehouden en kan de leesclub van start gaan.

PCC Clubnieuws

Windows 11

Met Windows 11 22H2 is voor liefhebbers door Microsoft de eerste grote update sinds de invoering in 2021 uitgebracht. We geven ook dit keer het advies daarmee voorzichtig te zijn en om even te wachten, vanwege de mogelijke bugs/kinderziektes. Die zijn intussen door onze mensen al daadwerkelijk geconstateerd!

Gemist

PCC-nieuws verschijnt iedere maand afwisselend in EA! en de Schouw, het is toch mogelijk dat je een aantal van onze eigen presentaties niet hebt kunnen volgen.

Allereerst een van de drie voordrachten van ons PCC bestuurslid Frans Smulders – op aanvraag – over de 'Snelle Meter', die intussen bij vrijwel iedereen in huis in de meterkast hangt. Zelfs bij de laatste avondvullende bijeenkomst was nog steeds een alleszins aardig aantal geïnteresseerde leden aanwezig. En opvallend: lang bleven diverse vragenstellers ingaan op de voordelen in hun geval!

Datzelfde geldt voor de "Hulp op afstand" – met demo – en niet te vergeten kortgeleden de 2^e kennisdag over alles wat digitaal is – met veel interessegroepen en speciale aanbiedingen – in de Expo Houten op de 8^e van deze maand.

Toekomst

In december gaat waarschijnlijk een specifieke Apple lezing van de SeniorenAcademie georganiseerd worden in het ons meest gangbare ontmoetingspunt 'het Slot' in de Genderbeemd. Heb je daar speciale belangstelling voor houd dan de PCC/HCC aankondigingen de komende weken in de gaten!

Jan Wijers

Bridgeclub 'Het Schouwspel'

Na een lekkere, warme zomer is het nieuwe bridgeseizoen weer begonnen. Het bridgen en gezellig samenzijn hebben we gemist. We zijn dus weer enthousiast aan de slag gegaan.

Gelukkig zijn er meer mensen die willen gaan bridgen. We hebben dan ook een behoorlijk aantal nieuw leden mogen verwelkomen.

Helaas waren er te weinig aanmeldingen om een nieuwe beginnerscursus te starten. De meeste mensen van de beginnerscursus van vorig seizoen zijn doorgestroomd naar de Ruitencursus, zodat deze lekker bezet is.

We gaan nu weer richting eind van het jaar en denken al voorzichtig aan Kerst.

Edie Deckers, secretaris

Lekker eten met gemak!

Probeer nu! 3 maaltijden €15,-

Eten met gemak staat voor:

- ✓ Verse gerechten voor thuis
- ✓ Stel zelf uw maaltijd samen
- ✓ Groot assortiment met veel variatie
- ✓ Persoonlijke bezorging aan huis
- ✓ Diëten en voedingsgewoonten zijn mogelijk
- ✓ Geen abonnement of afnameverplichting

Eten met gemak is de maaltijdservice voor iedereen die gezond, gevarieerd en lekker wil eten, maar te weinig tijd heeft of niet in staat is om zelf een verse maaltijd op tafel te zetten.

Uw contactpersoon in uw regio:
Marieke Sanders, 040-82 00 991
marieke@etenmetgemak.nl
www.etenmetgemak.nl

Marieke

Nuenen Expositie fotoclub 'Knipoog'

Na een onderbreking van twee jaar exposeert fotoclub Nuenen weer haar traditionele fotopresentatie.

In de afgelopen periode met alle corona perikelen en lockdowns was het voor onze leden soms moeilijk om er op uit te gaan en te fotograferen. Daarom hebben we het gezamenlijke jaarthema laten vallen en alle aandacht besteed aan het vrije werk. Ieder lid krijgt dit jaar een 'eigen' bord ter beschikking. Naast deze presentatie is er een 'ketting' van foto's te zien met als thema 'spreekwoorden en gezegden'.

Tijdens de excursies, die soms wel konden plaatsvinden, zijn prachtige beelden vastgelegd en verwerkt in audiovisuele presentaties. Deze zullen te zien zijn in een aparte ruimte.

Al met al een gevarieerd programma, dat plaats vindt in het weekend van zaterdag 5 en zondag 6 november van 11.00 tot 17.00 uur. Noteer dit vast in uw agenda.

Adres: het Kwetternest, gebouw Scarabee/Hongerman, Mantelmeeuwlaan 10, Nuenen.

U bent van harte welkom!

Son en Breugel Oproep van de SOOS!

Wij, De SOOS een gezellig sociëteit voor de vlotte actieve jeugdiger ALLEENSTAANDE PVGE'er MANNEN EN VROUWEN,

die het leuk vinden om samen ergens naar toe te gaan en allerlei activiteiten te ondernemen, samen is per slot leuker dan alleen! Dat is ons uitgangspunt en namelijk vaak het struikelblok wanneer men alleen komt te staan, door welke oorzaak dan ook. Daarom hebben wij deze SOOS opgericht.

We komen eenmaal per maand sowieso bij elkaar voor een zeer gezellige SOOS-middag; bijpraten en borrelen (doen wij tot nu in het Academisch Genootschap).

Daarnaast kunnen er allerlei activiteiten worden aangedragen, variërend van fietsen, wandelen, tot naar MuziekGebouw en Theater etc, net eender waar belangstelling voor is.

Voldoet u aan bovenstaande omschrijving dan kunt u zich ten alle tijde opgeven via onze administratie: nlinden99@hotmail.com. Informatie kunt u inwinnen via: m.gestel8@kpnmail.nl.

Daarnaast zijn we dringend op zoek naar een enthousiaste aanvulling in ons bestuur, wat nu nog uit twee personen bestaat, wat eigenlijk niet kan; bestuur bestaat nu uit twee dames, wij zouden het heel fijn vinden om als derde persoon een mannelijke aanvulling te krijgen.

Dus beste (alleenstaande!) heren, trek de stoute schoenen aan en kom ten eerste gezellig naar onze SOOS, maar als kan en geïnteresseerd, meld u zich dan aan als versterking voor ons bestuur.

We horen het graag, aanmelden hiervoor: m.gestel8@kpnmail.nl.

De SOOS staat geregistreerd bij Son en Beugel maar ieder single PVGE-lid is van harte welkom!

De weg vinden in wonen, zorg en welzijn. Wij maken het helder.

Heldere informatie, advies op maat en persoonlijke bemiddeling bij wonen, zorg en welzijn. Dat is SeniorenPunt. Hét aanspreekpunt in de regio Eindhoven met meer dan 9.500 woon(zorg)oplossingen voor senioren. Wij zijn er voor u. Voor een korte vraag tot een persoonlijk adviestraject. Bel ons gerust, loop eens binnen of maak een afspraak.

Winston Churchilllaan 83 • 5623 KW Eindhoven • 040 220 22 02 • info@seniorenpunt.nl • www.seniorenpunt.nl
SeniorenPunt is een initiatief van Wooninc. en Vitalis WoonZorg Groep. In partnerschap met Woonbedrijf en 'thuis.

Wie betaalt de reparatie van mijn hulpmiddel?

Heeft u een rolstoel, scootmobiel, driewiel fiets, traplift of ander hulpmiddel? Regelmatig onderhoud is belangrijk en een snelle reparatie als er iets kapot gaat noodzakelijk. Hoe werkt dat?

Hulpmiddelen via de Wmo

Een traplift, scootmobiel, driewiel fiets of een rolstoel zijn hulpmiddelen die u via de gemeente (Wmo) kunt krijgen. De gemeente bestelt deze hulpmiddelen bij één of meer vaste leveranciers. Bij die aankoop sluit de gemeente meestal ook een onderhoudscontract af. Als gebruiker kunt u zelf bellen met de leverancier als er iets kapot is. De rekening gaat dan naar de gemeente. Omdat niet alle gemeenten een onderhoudscontract afsluiten, is het verstandig om vooraf te vragen of dit geregeld is en wat de voorwaarden zijn. Zo mag het hulpmiddel bijvoorbeeld niet door uw eigen onvoorzichtigheid stuk zijn gegaan.

Hulpmiddelen die u zelf betaalt

Een rollator moet u bijna altijd zelf kopen of huren in de thuiszorgwinkel. Maar ook andere hulpmiddelen kunt u zelf kopen. Bijvoorbeeld omdat u graag uit meer modellen wilt kiezen of omdat u heel snel een hulpmiddel nodig heeft. Bij een hulpmiddel dat u zelf betaalt, regelt u ook zelf een onderhoudscontract en eventuele reparaties.

Hulpmiddelen die u met een persoonsgebonden budget betaalt

Heeft u uw scootmobiel, driewiel fiets of een ander hulpmiddel uit een persoonsgebonden budget (pgb) betaald? Dan moet u zelf het onderhoud en de reparatie regelen. U kunt hiervoor een service-abonnement afsluiten. In een pgb zit een bedrag voor reparatie en onderhoud.

Of u ook nieuwe onderdelen moet betalen uit uw pgb, hangt af van het onderhoudscontract. Zonder service-abonnement of onderhoudscontract is een reparatie alleen gratis als de reparatie nog binnen de garantie valt.

Het budget voor aanschaf en reparatie binnen het pgb is niet altijd voldoende, zeker niet als u iets extra's wilt. Wilt u bijvoorbeeld een betere kuipstoel op uw driewiel fiets, dan kan het zijn dat het budget van het pgb die kosten niet dekt.

Hulpmiddelen via de zorgverzekeraar

Een verstelbaar bed, een gehoorapparaat, een bril, kunstgebit, pruijk of toiletstoel zijn hulpmiddelen die vergoed kunnen worden door uw zorgverzekeraar. Dit gebeurt vanuit de basisverzekering of vanuit de aanvullende verzekering, als u die heeft. Voor een hulpmiddel in de basisverzekering betaalt de zorgverzekeraar ook de reparaties die nodig zijn. Wel betaalt u soms een eigen bijdrage. De kosten voor een reparatie worden verrekend met uw jaarlijkse eigen risico.

Voor hulpmiddelen uit de aanvullende verzekering – bijvoorbeeld een bril – gelden andere regels. Voor de aanschaf daarvan vergoedt de verzekeraar een maximum bedrag, bijvoorbeeld € 150 voor drie jaar. Voor reparaties moet u zelf zorgen.

Bron: ikwoonleefzorg.nl

Voordeelverpakking Rayovac batterijen

Bij aankoop van 10 kaartjes:
€2,49 per kaartje

(6 batterijen op één kaartje)

VERHOEVEN HOORCOMFORT

www.verhoeven-hoorcomfort.nl

Dingen die u niet moet doen bij iemand met dementie

Mensen met dementie hebben moeite met het verwerken van informatie. Ze weten niet meer wat voor dag het is, halen namen door elkaar en raken spullen kwijt. Ook kan het gedrag veranderen. Iemand wordt bijvoorbeeld snel boos. Het maakt een groot verschil hoe u daarmee omgaat.

Omgaan met iemand die dementie heeft, is niet makkelijk. Als uw partner steeds dezelfde vragen stelt of vergeet wat u net heeft gezegd, kan dat heel vervelend zijn. Of als uw vader of moeder onbeleefd is tegen anderen in uw omgeving. Misschien reageert u dan geïrriteerd of afwijzend en dat is heel begrijpelijk. Maar het doet de persoon met dementie én u geen goed. Door de volgende dingen niet te doen, maakt u het makkelijker voor iemand met dementie, maar ook voor uzelf.

Corrigeren

Probeer iemand met dementie niet te corrigeren. Het enige wat u daarmee bereikt, is dat iemand nóg onzekerder wordt. Het is vervelend om steeds te merken wat je niet meer kunt of weet. En voor uzelf is het frustrerend omdat uw correcties waarschijnlijk niet helpen.

Discussiëren

Als er gaten vallen in het geheugen, proberen mensen die gaten op te vullen. Ze verzinnen dingen om tot een kloppend verhaal te komen. Ook kunnen mensen met dementie zich allerlei dingen inbeelden. Ga niet in discussie, maar accepteer dat dit voor de persoon met dementie werkelijkheid is.

Overhoren

Wat voor dag is het vandaag? Hoe heten de kleinkinderen? Het is pijnlijk voor iemand met dementie om dit soort testjes te moeten doen. Bovendien levert het niets op. U helpt uzelf er niet mee en de ander ook niet.

Negeren

Hoewel iemand met dementie soms ver weg lijkt, merkt hij of zij vaak wel wat u doet en zegt. Doe daarom nooit of iemand er niet is. Praat niet óver iemand, maar mét iemand.

Gedrag persoonlijk opvatten

Dementie kan zorgen voor gedragsverandering. Mensen kunnen snel boos of wantrouwend worden. Is uw moeder haar oorbellen kwijt en zegt ze dat u ze heeft gestolen? Beschuldigt ze u of wordt ze boos? Neem dit niet persoonlijk op. Iemand met dementie kan situaties niet goed inschatten en raakt daardoor makkelijk in de war. Blijf rustig en probeer haar te kalmeren.

Druk praten

Voor mensen met dementie wordt het steeds lastiger om gesprekken te voeren. Ze hebben moeite alle informatie te verwerken. Praat daarom niet te snel, niet te hard, niet te zacht en praat niet door elkaar. Maak oogcontact, spreek rustig en duidelijk zonder te overdrijven. Wees voorzichtig met fluisteren en onderonsjes, want die kunnen achterdocht wekken.

Te veel indrukken

Een huis vol verjaardagsvisite is al snel te veel voor iemand met dementie. Ook samen verschillende winkels bezoeken om nieuwe kleren te kopen, kan uitputtend zijn. Houd het rustig en overzichtelijk. Verdeel visite over verschillende dagen. Wilt u kleding kopen, kijk dan of u op een rustig tijdstip in één winkel terechtkunt. Of bestel kleding online om thuis te passen en stuur wat niet past weer terug.

Betuttelen

Respect blijft belangrijk, ook als iemand steeds meer hulp en begeleiding nodig heeft. Behandel iemand met dementie niet als een kind. Praat op volwassen toon, deel geen standjes uit en neem geen dingen uit handen als het niet nodig is.

Veranderen

Mensen met dementie hebben behoefte aan houvast, aan een vertrouwde omgeving en een vaste dagindeling. Verplaats spullen niet zomaar. Zorg voor ritme en regelmaat. Misschien kunt u een duidelijke weekkalender ophangen.

Te veel avontuur

Als iemand met dementie uit zijn of haar vertrouwde omgeving wordt gehaald, kan dat zorgen voor angst en onrust. Onderneem daarom geen activiteiten die te avontuurlijk zijn. Een kopje thee in een rustig en vertrouwd café kan misschien wel, maar samen naar een populair restaurant is waarschijnlijk te vermoeiend. Denk ook goed na als u samen op vakantie wilt. Het is niet onmogelijk, maar het vraagt goede voorbereiding.

Toneelspelen

Iemand met dementie merkt meer op dan u denkt. Doe u daarom niet anders voor dan u zich voelt. Doe bijvoorbeeld niet vrolijk als u moe, bezorgd of verdrietig bent. Als u toneelspeelt, brengt u iemand alleen maar in de war. Geef gewoon aan hoe u zich voelt, zonder er diep op in te gaan.

Te absoluut denken

Dementie is een verzamelnaam voor wel vijftig ziektes die geheugenverlies, verwardheid en gedragsverandering kunnen veroorzaken. Bij iedereen verloopt de ziekte anders. De een gaat snel achteruit, bij de ander gaat het om een jarenlang proces. Vaak gaat dit op en neer. Iemand is het ene moment vergeetachtig, maar op andere momenten helder. Houd daar rekening mee. Iemand is niet op elk moment in de war en iemand vergeet niet altijd alles. Als u merkt dat iemand dingen zegt die niet kloppen, mag u er niet vanuit gaan dat alles wat hij of zij zegt niet waar is.

Bron: ikwoonleefzorg.nl

Nieuw telefoonnummer huisartsenpost

Bij medische spoedgevallen kunt u tijdens kantooruren (van 8.00 tot 17.00 uur) uw huisarts bellen. Buiten deze tijden, van 17.00 tot 8.00 uur, en in de weekenden kunt u bellen met de huisartsenpost, die zit in het Catharinaziekenhuis. Het telefoonnummer is recent gewijzigd:

088 876 5151

Eindhoven zoals het vroeger was... (5)

Deze keer het Eindhovens kanaal met uitzicht op de haven vanaf de ophaalbrug nabij het DAF museum (Tongelresestraat).

Het kanaal is gegraven in 1845/1846, op initiatief van de stad Eindhoven en staat in verbinding met de Zuid-Willemsvaart. Het kanaal was belangrijk voor de ontluikende industrie. De aanvoer van grondstoffen ging voortaan een stuk sneller en goedkoper dan over stoffige dan wel modderige paden. In de jaren twintig van de vorige eeuw kreeg het Kanaal een flinke opknappbeurt. Vanwege de groter wordende schepen werden de onderdoorgangen van de bruggen verhoogd. In de jaren zestig liep de scheepvaart sterk terug door de toename van het spoor- en wegtransport. Op 1 juli 1974 sluit Eindhoven het Kanaal voor de scheepvaart. Sindsdien heeft het kanaal nog uitsluitend een recreatieve functie. Aan de rechterzijde ziet u een gebouw dat waarschijnlijk oorspronkelijk bij de gasfabriek hoorde. Als iemand hier meer over weet, horen we dat graag.

Een attente lezer wees ons op een fout in de vorige aflevering over Demer en Rechtstraat. Er wordt gesproken over een door geallieerden uitgevoerd bombardement in 1944. Dit is niet correct, het bombardement door geallieerden was in 1942 op 6 december. Een tweede bombardement is in 1944 uitgevoerd door de Duitsers. Dit was op 19 september 1944, een dag na de bevrijding.

Klanten beoordelen
ons met een:

www.oosterboschmakelaardij.nl

Woont u als 50-plusser zelfstandig in een eigen woning, maar wilt u binnenkort gaan verhuizen omdat het onderhoud ervan te veel aan het worden is of omdat uw gezondheid het niet meer toelaat?

Dan is een logische volgende stap bijvoorbeeld een zelfstandig appartement of beschermd wonen omgeving. U maakt uw leven gemakkelijker en u kunt nog volop blijven genieten.

Oosterbosch Makelaardij helpt u graag bij de verkoop van de eigen woning. Uw persoonlijke makelaar die de tijd voor u neemt, heldere uitleg geeft én luistert naar uw wensen. U kunt dan met een gerust hart verhuizen!

Bel voor een geheel vrijblijvende en gratis kennismaking. We komen graag bij u op de koffie om alles toe te lichten.

040 842 5265

VERKOOPPLANNEN?
VRAAG NU EEN GRATIS
WAARDEBEPALING AAN

vastgoedpro

vastgoedcert
gecertificeerd

funda

Le Havre 118 5627 SW Eindhoven

**Comfortabel wonen met een
riante groene binnentuin**

Zelfstandig wonen op Vitalis Residentie Petruspark:

- Per direct enkele royale huurappartementen beschikbaar;
- Met uitgebreid kunst- en cultuuraanbod, zoals een socratisch café;
- Bijzondere aandacht voor privacy;
- Gunstige ligging;
- Ruimte voor ontmoeting met gelijkgestemden;
- Exclusieve horeca: gezond én lekker leven;
- Riante groene binnentuin midden in Eindhoven;
- Uiterst goed gewaardeerde zorg, voor wanneer dat nodig is.

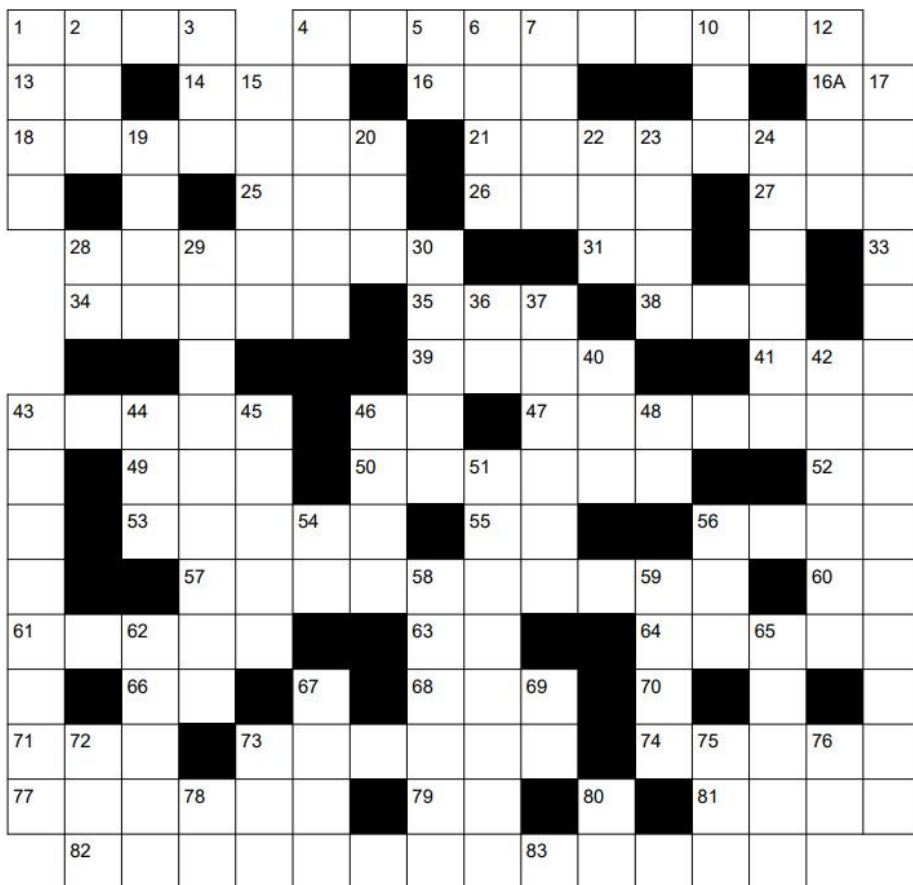

Gewaardeerd
met een:

**Onze zorg is vertrouwd dichtbij:
nu en in de toekomst.**

Oplossing:

43	64	14	82	4	61	44	28	22	1	41	40	62	7	26	4
80	35	82	71	50	54	82	53	14	81	2	17	70	63	3	3
45	40	62	46	60	28	27	64	49	30						

Horizontaal:

1. Hij blies met zijn adem Jezus warmte toe
4. Dit hebben kerstman en sinterklaas gemeen
13. Logies Ontbijt (afk.)
14. In orde, goedgekeurd
16. In de herberg waren Maria & Jozef niet in ....
- 16A. Abrikozenijs (afk.)
18. Klinkt het klokgelui van 12 uur engelachtig?
21. Hier hangt de kerstboom mee vol
25. Schoolvorm, tot aan de Mammoetwet (1968)
26. Lekkere kleine tortilla met bijv. gehakt
27. Greenwichtijd (afk.)
28. Kerstmis in het Spaans: Feliz .....
31. Uitroep om aandacht te trekken
34. Zeg je van benen zonder broekspijpen
35. Uitroep van droefheid óf van medelijden
38. Hiervan heb je er een onder en een boven
39. Lichtkunstfestival in centrum Eindhoven
41. Hierin zat Jan Huigen tot die in duigen viel
43. Wat wensten de engelen ons in Bethlehem?
46. U – op z'n Brabants
47. Hier was geen plaats voor Maria en Jozef
49. Rivier in het noorden van Utrecht
50. Vroeger een Portugese kolonie in Afrika

Verticaal

52. Reeds
53. Uiting van vreugde of van verdrietig
55. Grootste grootgrutter van Nederland
56. Japanse rijstewijn
57. Hij zong White Christmas als eerste (1942)
60. Laagste waterstand
61. Digitale betalingswijze
63. Johanna op z'n kortst
64. Mondelinge
66. Nationaal Kampioenschap (afk.)
68. Al het water van een vrucht
71. Profijt, waarde, baat
73. Zwemkleding voor dames
74. Soort populier, peppel
77. Waaghals, branieschopper
79. Grijs gekleurd chemisch element (afk.)
81. Ieders
82. Levend vervoersmiddel van de kerstman
83. De engelen wensten: ... op aarde aan alle mensen van goede wil

Verticaal

1. . Geestdrift
2. Dit hemellichaam scheen niet in kerstnacht
3. Jongensnaam, afgeleid van Lodewijk
4. Maria bloosde van .....
5. Motorrace die 110.000 mensen trekt

Puzzel 36: Kerstgebeuren

De oplossing van puzzel 35: WACHT NIET OP EEN GOEDE DAG MAAK ER EEN! De volledige oplossing is te vinden op de website www.pvge.nl/de_Schouw.

Puzzel 35 heeft 146 goede inzendingen opgeleverd. Prijswinnaar is deze keer de heer J. Verduyn uit Best. Het boek 'Jong van Geest' van Jan Auke Walberg wordt u thuis gestuurd.

De oplossing van puzzel 36 opsturen voor **dinsdag 29 november** naar puzzel@pvge.nl of naar PVGE secretariaat, Primulalaan 46, 5582 GL, Waalre. Vergeet niet uw naam, adres en lidnummer te vermelden.

6. Uitprobeersel, proef
7. Gekleurde zangeres .... F. zong Jingle Bells
10. Vroegste eencellig organisme
12. Pijltjessport of -spel
15. Waaruit is die lange man gewassen?
17. Geen sneeuw in Bethlehem en ook geen ...
19. Uitroep na het scoren van een doelpunt
20. Geslachtelijke ziekte
22. Zo noemt elke Duitser zichzelf
23. Kerstmis in Frankrijk
24. Waarheen vluchtte Maria, Jozef en Jezus? om Herodus te ontlopen
28. Extra tekst onderaan een brief
29. De kribbe in de stal heet nu een .....
30. Opkomen, zoals de zon in het oosten
33. De kerstthit over rinkelende bellen
36. Honderste deel van een liter (afk.)
37. Dit roept de kerstman alsmaar door
40. Niet niet
42. Raadselachtig gezegde of voorspelling
43. Ze hoorden d' engelen zingen: ..... en klaar
44. Aansporing om voedsel tot je te nemen
45. Glazuren laag in een pan
46. Loop van een paard
48. Slee in de sneeuw, achterstevoren
51. Zo stoned als een ..... (kleine kreeft)
54. Meisjesnaam Johanna op z'n kortst
56. Bedenklijk land noordelijk van Israel (afk.)
58. De 'zwarte' driekoning uit Ethiopië
59. Plantaardige margarine
62. Mals stukje vlees: een ..... cote
65. Britse popzangers met de hit "Hello"
67. Romantisch buureiland van Java
69. Autokeuring
72. Stichters van iets: mensen van 't eerste .....
73. Waarin lig je lekker languit?
75. Hierin wordt je geboren en sterf je ook
76. Halve maan met ronde kant rechts (afk.)
78. 'Voor niets' op z'n Engels en afgekort
80. Grote slee, getrokken door een paard